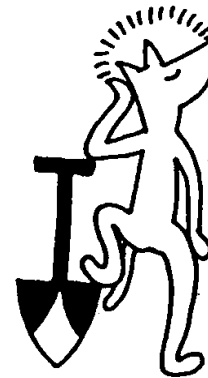

OBSAH

Dopis magistra řádu	1
Pozdrav otce provinciála	4
Zprávy z provincie	5
Prosby o modlitby	8
Laická sdružení sv. Dominika	9
Nové knihy	10
Nekrologium	11
DVI	13
Ze světa	14
„Bylo to tam tak realistické“	17
T. Machula: 24 tomistických tezí	19

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

*Vydává Kazatelské středisko
České dominikánské provincie*

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká

Na Zlíchově 221/8, 152 00 Praha 5

tel./fax: 251 554 669; e-mail: ester@op.cz

č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

**Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného
je 250 Kč.**

Internet: opusculum.op.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 29. 12. 2008

„NA POČÁTKU BYLO SLOVO: DOMINIK, KAZATEL MILOSTI“

1. neděle adventní 2008

Drazí bratři a sestry ve svatém Dominiku a svaté Kateřině!

„Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh... A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ (Jan 1,1.14)

Není mnoho textů Písma, jež by lépe vyjadřovaly ducha adventního a vánočního období, než tento úryvek z Prologu svatého Jana. Několika slovy nás evangelista uvádí do plnosti tajemství

Vtělení. Nejde o výjev, který bychom pozorovali zdálky, text říká, že Slovo přišlo přebývat „mezi námi“, stalo se jedním z nás. Delegáti XII. biskupské synody o Božím slovu v životě a poslání církve ve svém závěrečném poselství napsali: „V řeckém originálu jsou pouze tři podstatná slova, *Lógos sarx eghéneto*, 'Slovo bylo učiněno tělem'. Avšak tento Prolog Janova evangelia (Jan 1,14) není jen poetickým a teologickým klenotem, je skutečným jádrem křesťanské víry“ (II, č. 4).

Zrození Slova „mezi námi“ nabývá větší naléhavosti v roce, v němž se kříží několik cest v životě církve a řádu. Nedávno jsme slavili synodu o Božím slovu, která se konala v kontextu jiné milostiplné skutečnosti: roku velkého apoštola národů, svatého Pavla. A obě tyto události se překrývají s naším právě probíhajícím dominikánským jubileem, které vyvrcholí v roce 2016 oslavou osmistého výročí schválení řádu papežem Honoriem III.

Také pro Dominika bylo Boží Slovo „na počátku“, na počátku zázraku založení Řádu kazatelů. Celý Dominikův život, prožívaný v důvěrné jednotě se Slovem, nás vybízí k hlubokému kontemplativnímu *naslouchání* Slovu a odvážnému závazku kázat toto Slovo dnešního světu. V *Dialogu* naší sestry Kateřiny Sienské čteme: „[Dominik] ve světě působil jako apoštol, s pravdou a světlem rozséval mé slovo, odháněl temnoty a přinášel světlo“ (č. 158). Slovo Boží, které se stalo tělem a rozhořelo se v Dominikově srdci, je totéž Slovo, které Dominik s horoucí oddaností kázal, aby roznítil Evropu láskou a sdílením Kristova milosrdenství.

Svatý Dominik měl silnou a palčivou touhu po spáse duší, díky níž byl nepřekonatelným apoštolem. S velkou horlivostí se oddal kázání a své bratry vybízel a zavazoval, aby hlásali Boží Slovo dnem i nocí, v kostelích i domovech, na polích i podél cest – jinými slovy, aby všude hovořili jen o Bohu. (Acta canonisationis sancti Dominici)

Papež Benedikt XVI. nám při zahájení synody o Božím slovu připomněl, že „je důležité, aby jednotliví věřící a jednotlivá společenství vstupovali do rostoucí důvěrnosti s Božím slovem... aby se živili Božím slovem, to je první a základní úkol církve.“ Proto v rámci našeho probíhajícího jubilea, jež bylo zahájeno oslavou osmistého výročí založení první komunity v Prouilhe, vyzýváme celou dominikánskou rodinu, aby se v roce 2009 zaměřila na následující téma: „**Na počátku bylo Slovo: Dominik, kazatel milosti**“. Rozjímání tohoto tématu nám pomůže vydat se spolu s Dominikem ve stopách Krista a s ním, abychom „se živili Božím slovem“.

To je výsada milosti sdílené námi všemi – bratry a mniškami, apoštolskými sestrami a dominikánskými laiky, mladými i starými, bohatými i chudými. A víme velmi dobře, že jakmile se začneme žít Slovem, objevuje se před námi další velká výzva, tak jako před svatým Pavlem, vyjádřená v jeho apoštolském zvolání: „Běda mi, kdybych nehlásal evangelium!“ (1 Kor 9,16) Přijměme po vzoru svatého Dominika toto Pavlovo zvolání za vlastní a učinme ho vůdčím tématem tohoto období jubilea od nynějška až do vyvrcholení oslav v roce 2016. Abychom to mohli udělat, musíme si uvědomit nutnost malé, ale podstatné úpravy: jako dominikáni můžeme být ve svém povolání pravdiví jedině tehdy, když jako společenství voláme:

Běda nám, kdybychom nehlásali evangelium!

Tato slova svatého Pavla, říká papež Benedikt XVI. ve své úvodní řeči adresované synodě, jsou „zvoláním, které před každého křesťana staví naléhavou výzvu sloužit Kristu“. Vezměme si tedy k srdci toto zvolání, v němž rozpoznáváme pravé evangelium, z něhož se zrodilo kazatelské poslání našeho Otce svatého Dominika, jenž – s evangeliem svatého Matouše a Pavlovými listy stále po ruce – se stal skutečným Božím kazatelem milosti. Vždy, když zpíváme *O lumen*, oslovujeme Dominika jeho titulem: *Praedicator Gratiae*, který mu náleží jakožto kazateli, učedníku Slova, které slibuje, že bude putovat s námi a bude v nás obnovovat nezaloužené vylíčení Slova, jež bylo přítomno, když do úrodné půdy jižní Evropy byla zasévána první semena Posvátného kázání. Kéž nás sjednotí jako rodinu shromážděnou kolem Slova a dá nám kontemplativní, oddané srdce, každý den ochotné a připravené svobodně odpovídat na výzvy evangelia.

Když procházíme těmito dny Adventu vstříc kontemplaci Slova učiněného tělem pod noční oblohou Betléma, chtěl bych zde připojit svoje přání požehnaných a radostných Vánoc pro každého a pro všechny členy dominikánské rodiny na celém světě. „Betlém“ – dům chleba – nám připomíná dvě důležité skutečnosti. Za prvé, Vtělené Slovo přišlo, aby nás živilo. Můžeme se sytit z jeho stolu milosrdenství a slitování každý den nového roku. A za druhé, ve světě, který se stále potýká se strašným hladem a neustávající hrozbou války, se znovu podívejme na Krista, jehož „slova vyhledávají spravedlnost, dodávají odvahu sklíčeným a nabízejí odpuštění hříšníkům“ (synodní poselství, IV, č. 13). Přijměme tato Kristova slova za vlastní, abychom tak i my mohli hlásat evangelium pokoje jeho jménem.

Bratři a sestry, tuto pouť víry jdeme společně, jako rodina, v níž se navzájem v průběhu cesty podporujeme. Kéž nás Duch svatý posvětil, abychom kráčeli vpřed s nadějí a kéž nám svatý Dominik žehná a povzbuzuje nás, abychom zůstávali věrní velkému odkazu, jenž nám zanechal.

Váš bratr ve svatém Dominiku, Kazateli milosti

fr. Carlos A. Azpiroz Costa OP
magistr řádu

<http://curia.op.org>
z angličtiny přeložila D. E. Kopecká

POZDRAV OTCE PROVINCIALA

Milé sestry a milí bratři
z dominikánské rodiny!

Branou první neděle adventní jsme vstoupili do doby naděje, která znovu prožívá očekávání příchodu Spasitele a oživuje vytrvalé očekávání Pánova návratu ve slávě na konci časů. A potom přijde vánoční doba oslavující skutečnost, že Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.

Letošní advent a vánoce zapadají do roku svatého apoštola Pavla. Pro nás, syny a dcery svatého Dominika, by měl být tento rok zvlášť zdrojem oživení našeho povolání, když víme, že svatý Otec Zakladatel s sebou všude nosil kromě Matoušova evangelia také Pavlovy listy. Apoštol národů nepatří mezi ty „adventní a vánoční postavy“, které především prostřednictvím biblických čtení klade liturgie před naše oči. Ale snad letos můžeme udělat výjimku a nechat se právě jím doprovázet adventní a vánoční dobou. Svatý Pavel snad více než ostatní svatopisci prožívá eschatologické očekávání Kristova druhého příchodu. Jeho listy jsou plné netrpělivé naděje na brzké setkání s milovaným Pánem, do jehož služeb se Pavel naplno dal. Neustále vybízí křesťany k bdělosti a k životu z víry, aby byli na příchod Páně připraveni. Na druhé straně Pavel mírní falešné eschatologické naděje. Z pera svatého Pavla také pocházejí výroky pronikající do hlubin tajemství vtělení. Kristus je pro něho Bůh, který se zjevil v těle a stal se jako jeden z lidí podobný nám ve všem, kromě hříchu. Ježíš pro něho je člověk, v němž přebývá všechna plnost božství tělesně. Ježíš Kristus je první z mnoha bratří, kteří se mají stát podobnými jemu.

Všem členům dominikánské rodiny ze srdce přeji poklidný advent a radostné vánoční svátky a také hojnost Božího požehnání pro další rok!

Fr. Benedikt Mohelník OP

ZPRÁVY Z PROVINCE

PŘEDPLATNÉ OPUSCULA 2009

Roční předplatné (11 čísel včetně poštovného) na rok 2009 činí **250 Kč**. Můžete ho uhradit složenkou nebo bankovním převodem na účet č. 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332. Upřednostňujeme platbu bankovním převodem.

Děkujeme. Redakce

KALENDÁŘ AKCÍ

- 6. - 8. 2. 2009** Víkendové misie
v Hodkovicích nad Mohelkou
- 25. 4. 2009** Jarní setkání stálého studia
v Olomouci
- 16. 5. 2009** Zasedání provinční rady
LSsD v Praze
- 24. 7. - 2. 8. 2009** Letní misie v Rakov-
níku
- 10. 10. 2009** Setkání české dominikán-
ské rodiny v Hradci Králové
- 23. - 25. 10. 2009** Setkání formátorů
LSsD ve Vranově u Brna

SLUŽBY PROVINCIALÁTU

Při zachování čísla pevné linky na provinciálát bylo zřízeno i číslo mobilní: +420 602 592 174. Tento mobil bude obsluhovat sekretářka provinciála Anežka Bachnová. Jako číslo na provinciálát prosím používejte přednostně toto mobilní číslo. Návštěvu otce provinciála je třeba vždy domluvit předem.

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

Tým Kazatelského střediska se schází každé 3. pondělí v měsíci (vyjma prázdnin) v klášteře sv. Jiljí v Praze. Prosincové setkání odpadá, další setkání se bude konat 19. 1. 2009 od 17:00 h. v kostele sv. Jiljí a pak ve velké hovorňe.

PRAŽSKÝ KONVENT

Husova 234/8, 110 00 Praha 1
tel. 224 218 442, fax: 224 218 443
e-mail: paha@op.cz, sv.jilji@op.cz; jilji.op.cz
<http://paha.op.cz>

E-mailové zpravodajství z farnosti

Upozorňujeme na možnost přihlásit se do internetové konference jilji@konference.op.cz. Členům konference bude každý týden přicházet do emailové schránky rozpis mší, pozvánky na různé akce a aktuality z farnosti. Podrobnosti a návod k přihlášení najdete na nástěnce kostela. Přihlášení: e-mail na adresu info-subscribe@jilji.cz a potom potvrdit odpovědí na ověřovací e-mail. Odhlášení: info-unsubscribe@jilji.cz a potvrdit stejně jako při přihlášení.

Setkávání po nedělních bohoslužbách

Každou neděli je příležitostí k neformálnímu setkání po mši svaté v 9:30 a 18:30 ve velké hovorňe kláštera. Hovorňa je otevřena 1,5 hodiny po skončení bohoslužby. V příjemném prostředí se zde můžete setkat s přáteli a známými z farnosti i s celebrujícím knězem. Je zde možnost uvařit si kávu nebo čaj. Setkání nejsou nijak moderována, jde pouze o poskytnutí prostoru těm, kdo si chtějí pohovořit s druhými v klidnějším prostředí, než jaké skýtá ulice před kostelem.

Vyučování katechismu

Příprava na přijetí svátostí křtu a biřmování i vzdělávání ve víře pro zájemce probíhá každé úterý po nešporách (cca od 19:30) v klášteře na faře pod vedením fr. Romualda.

Přednášky

Duchovní život podle P. Garrigou-La-grange. Pravidelné přednášky o Jordána OP se konají každý čtvrtek po nešporách (cca od 19:30) v čítárně kláštera.

Mariina legie

• **Pravidelná setkání našeho prezidia** „Neposkvrněné Početí“ se konají každou neděli ve velké hovorňe kláštera. Začátek je vždy v 16 hod., zvonek č. 53.

Hudba u sv. Jiljí

Latinské středy 18:30

Gregoriánský chorál a varhanní improvizace
Zpívá: Schola chorální
Diriguje: Katerina Bartošová
varhany: Petr Chaloupský

aktuální program hudby sledujte na <http://jilji.cz>

PLZEŇSKÝ KONVENT

Jiráskovo nám. 30, 326 00 Plzeň 26
tel. 377 241 660, fax: 377 447 882
e-mail: plzen@op.cz; plzen.op.cz

6. 12. 15:30 „Advent v klášteře“ – předvánoční program s výtvarnou dílnou a s prohlídkou kostela s výkladem; součástí je také prodejní výstava chráněné dílny Exodus
7. 12. 15:00 „Čaj o třetí“ – s besedou na téma Odpuštění – chtít a dokázat odpustit...
11. 12. 16:15 přednáška P. Tomáše Pospíšila OP s besedou – „Putování adventem – odkud a kam?“, v 19:15 „Adventní naděje – stále aktuální?“
13. 12. 8:00 – 12:00 Adventní kolekce s P. Augustinem Prokopem OP – v kapli našeho kostela, v sále kláštera
25. 12. 16:30 prohlídka kostela Panny Marie Růžencové s výkladem
2. 1. 2009 16:00 slavnostní zahájení Tříkrálové sbírky – mázhaus plzeňské radnice
3. 1. 2009 16:30 Česká mše vánoční J. J. Ryby – koncert na podporu Tříkrálové sbírky

ŽIVÝ RŮŽENEC

Zveme všechny členy a přátele dominikánské rodiny k zapojení do živého růžence za mír a za rodiny. Zájemci se mohou přihlásit na adrese: fr. Irenej Šiklar OP, Klášter dominikánů, Husova 8, 110 00 Praha 1, irenej@op.cz

fr. Irenej OP, promotor pro růžec

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5
tel.: 603 976 231, e-mail: info@prolife.cz, <http://prolife.cz>

Modlitby za nenarozené děti. Zveme všechny lidi dobré vůle ke společné modlitbě růžence, žalmů, proseb a slavení mše svaté za nenarozené děti, těhotné maminky, zdravotnický personál a jiné potřeby.

Praha: před porodnicí U Apolináře

každý pracovní den od 8:00 do 9:20 modlitba růžence; kontaktní osoba: Miloslav Pletánek, tel.: 736 248 037

Olomouc: před porodnicí Fakultní nem.

každý poslední čtvrtek v měsíci v 16 hodin modlitba růžence; od 18 hodin mše svatá v dominikánském klášterním kostele „Za zastavení zla potratů“; kontaktní osoba: Markéta Tomečková, tel.: 606 739 313

Zveme vás
k adventnímu rozjímání
s postavičkami našeho Betléma

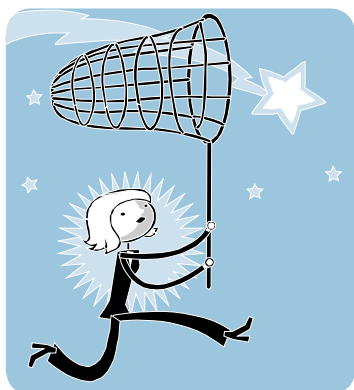
Kde: na našich internetových stránkách
www.dominikanky.cz

Kdy: každý den letošního adventu
(začínáme už 30. listopadu 2008)

Kdo: sestry dominikánky
z Bojkovic

Katolický domov studujících a Černouličnický klub
<http://kds.op.cz>
www.cernoulicnickyklub.cz

ADVENTNÍ AKADEMIE

Srdečně Vás zveme

10. 12. 2008

19,00 hodin

Černá 14, Praha 1

Přátelé KDS se mohou zapojit do občanského sdružení „Černouličnický klub“ a přispět překvapením na č.ú. 57219003 / 2700 (UniCredit Bank, Praha)
 Děkujeme Vám!

Volnočasové projekty v KDS podporují:

Středočeský kraj

Středočeský kraj

Městská část Praha 1

Servo, o.p.s.
 pomocná organizace
 Daisy Waldsteinové

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za magistra řádu
- ❖ za otce provinciála fr. Benedikta OP a bratry zastávající provinční officia
- ❖ za naše představené a za Boží pomoc pro všechna důležitá rozhodnutí
- ❖ za projekt přestavby pražského kláštera
- ❖ za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry, kteří kdekoli na světě trpí kvůli výkonu své služby
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za projekt křesťanského knihkupectví OLIVA
- ❖ za nemocné členy, příbuzné a přátele dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry působící ve školství
- ❖ za naše bratry studenty ve Francii
- ❖ za sestry a bratry v Kongu
- ❖ za farnost v Praze na Zlíchově a za misijní středisko na Barrandově
- ❖ za posilu v nemoci a uzdravení pro sestru Jiřinu Postupovou
- ❖ za rozvoj teologie a křesťanské filosofie na Teologické fakultě v Českých Budějovicích

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

(1. všeobecný, 2. misijní, 3. národní)

Denní modlitba: Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den. Přináším ti v něm své modlitby, práce, radosti i utrpení ve spojení s Ježíšem Kristem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje oběť sebe samého za záchranu světa. Duch svatý, který jej vedl, kéž je i mým průvodcem a vyzbrojí mě silou pro svědectví o tvé lásce. To vše přináším jako svou nepatrnou oběť, spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, zvláště na úmysly, které nám předkládá Svatý Otec a naši biskupové pro tento měsíc.

PROSINEC

1. Aby tvář v tvář kultury násilí a smrti církev šířila kulturu života svými apoštolskými a misionářskými aktivitami.
2. Aby v misijních zemích křesťané ukazovali projevy bratrství, že Dítě narozené v Betlémě je zářivou nadějí světa.
3. Aby blížící se svátky vánoční přispěly k posílení úcty k životu v naší společnosti.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SVATÉHO DOMINIKA

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS BRNO (představený Radovan Michael Plšek)

Ve čtvrtek 20. 11. jsme na pravidelné měsíční schůzce měli po třech letech volby nové rady. Sešli jsme se, ti, kteří mají volební právo, všichni. Pouze jedna sestra se z vážných důvodů omluvila. Tentokrát jsme měli zvolit tříčlennou radu. Ještě než jsme k vlastní volbě přistoupili, bratr Radovan Michael nám ze stanov a směrnic LSsD zopakoval některé části ze života sdružení a o volbách. Svá slova doprovodil a podtrhl citacemi z knížky Timothy Radcliffa Nazývám vás přáteli. Přítomní pak zvolili staronovou radu: Radovan Michael Plšek, Kamila Veronika Planerová, Stanislava Kateřina Bartoňová. Představeným sdružení byl posléze na první schůzce rady po volbách zvolen Radovan Michael Plšek. Vyrošujeme pomoc a vedení u sv. Dominika a patrona sdružení sv. Tomáše Akvinského pro společnou práci v příštích třech letech.
Stanislava Kateřina

MS OLOMOUC (představená Zdislava Kvapilová)

<http://opolomouc.googlepages.com>

Program setkání na období 2008/2009 – Téma: Rok sv. Pavla

- 13. 12. 2008 Setkání v klášteře – téma: narození sv. Pavla
- 10. 1. 2009 Setkání v klášteře – téma: vzdělání, židovství u sv. Pavla
- 14. 2. 2009 Setkání (místo bude upřesněno) – téma: konverze sv. Pavla
- 14. 3. 2009 Setkání v klášteře – téma: cesty sv. Pavla
- 11. 4. 2009 Setkání v klášteře – téma: věznění sv. Pavla
- 30. 4. - 3. 5. 2009 Exerciie
- 13. 6. 2009 Setkání v klášteře – téma: smrt sv. Pavla

MS PLZEŇ (představený Jan Vincenc Horáček)

Společná setkání každé první úterý v měsíci od 16:00 do 17:30. Program: společná modlitba, četba Stanov a Partikulárních směrnic, formační přednáška či rozhovor, liturgie hodin (nona). Po setkání je možno účastnit se s farností modlitby růžence, mše sv. (18:00) a nešpor. <http://www.pmr.op.cz>

MS 3. PRAŽSKÉ (představený Petr Ondřej Chaloupský)

Termíny společných setkání na <http://www.laici3ps.op.cz>

MS 5. PRAŽSKÉ (představený Jan Jáchym Beneš)

Setkání našeho sdružení se konají jednou za čtrnáct dní ve čtvrtek večer u sv. Jiljí. Každé setkání začíná v 18:30 h. mší svatou a nešporami, poté následuje další program ve velké hovorňě nebo v kapli svaté Zdislavy. Termíny: 11. 12. 2008, 8. 1., 22. 1., 5. 2., 19. 2., 5. 3., 19. 3., 2. 4., 16. 4., 30. 4., 14. 5., 28. 5., 11. 6., 25. 6. 2009

NABÍDKA NAKLADATELSTVÍ KRYSTAL OP

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750, <http://krystal.op.cz>; e-mail: krystalop@volny.cz

Plánovací diář (jeden týden na dvoustraně) s liturgickými čteními na každý den. Kromě českého národního kalendáře obsahuje i řádový provinční kalendář.
70 Kč

Jeruzalémská bible 17. svazek: (Skutky apoštolů – Zjevení sv. Jana)

Poslední svazek pracovního vydání Jeruzalémské bible.
brož., 280 s., 250 Kč

NABÍDKA KNIHKUPECTVÍ OLIVA

V měsíci prosinci bude knihkupectví otevřeno i v sobotu od 10 do 18 hod.

OLIVA knihkupectví a galerie

nejúplnější produkce literatury a časopisů
z oblasti křesťanství, judaica,
pravoslaví.
knihy z oblasti historie a filozofie
malá prodejní galerie dřevěných plastik
a obrazů.

Adresa: Jilská 7, 110 00 Praha 1

Otevřeno: po-pá 10-18 hod.

Tel. 606 657 544

E-mail: knihy-oliva@quick.cz

Internetové knihkupectví:

<http://oliva.op.cz>

Těšíme se na Vaši návštěvu a objednávky!

Helena Havlíčková: Dědictví / Kapitoly z dějin komunické perzekuce v Československu 1948 - 1989

2. přepracované a doplněné vydání.
Poznání, váz., 422 str., 380 Kč

Tomáš Špidlík: Apoštol národů svatý Pavel
Kniha je dobrým průvodcem pro jubilejní Rok sv. Pavla, pro který jsou meditace připraveny.
Refugium, váz., 89 str., 110 Kč

Zdeněk Ambrož Eminger: Teologie a kultura. Trinitas, brož., 133 str., 189 Kč

Tomáš Halík: Dotkni se ran / Spiritualita nelhostejnosti.

Ve čtrnáci esejích autor vychází z evangelijního příběhu o „nevěřícím Tomášovi“.
NLN, váz., 223 str., 269 Kč

O některých aktuálních otázkách eschatologie. Překlad a úvod Ctirad Václav Pospíšil
Předkládaný dokument Mezinárodní teologické komise se dotýká základních existenčních otázek. Refugium, brož., 103 str., 90 Kč

Václav Renč: Loretánské světlo

KN, brož., 159 str., 159 Kč

Pojď, buď' Mým světlem - Soukromá korespondence svěťice z Kalkaty

Svědectví o vnitřních zápasech Matky Terezy
Karmelitánské nakl., váz., 479 str., 299 Kč

JUBILEA BRATŘÍ A SESTER

8. 12.	S. M. Dominika Slezáčková	10. výročí prvních slibů
9. 12.	S. M. Markéta Rybáková	79. narozeniny
11. 12.	S. M. Josefa Nacházellová	36. narozeniny
18. 12.	S. M. Teodora Relichová	77. narozeniny
25. 12.	S. M. Vilemína Casková	87. narozeniny
27. 12.	Fr. Augustin Prokop	56. narozeniny
28. 12.	Fr. Jan Rajlich	30. výročí prvních slibů
30. 12.	S. M. Martina Štěpinová	45. narozeniny

Všem jubilantům blahopřejeme a vyprošujeme Boží požehnání.

NEKROLOGIUM

10. prosince 2003

zemřel v nemocnici v Sursee ve Švýcarsku **P. Theol. Lect. Vladimír Josef Koudelka**. Narodil se 12. ledna 1919 v Bohuslavicích u Nové Říše. Základní školu navštěvoval v Nové Říši, po skončení páté třídy přestoupil na arcibiskupské gymnázium v Praze. Jako student gymnasia bydlel v dominikánském juvenatě u sv. Jiljí. Maturoval v roce 1938 a na podzim téhož roku vstoupil do noviciátu v Olomouci. Řeholní sliby složil 29. září 1939. Studoval na řádovém generálním studiu v Olomouci a 2. července 1944 zde přijal kněžské svěcení. V roce 1946 dosáhl lektorátu z teologie na řádovém učilišti a odjel na univerzitu do Fribourgu ve Švýcarsku, aby pokračoval ve studiu církevních dějin. V roce 1949 dosáhl doktorátu teologie. Od roku 1950 do roku 1952 vyučoval dějiny filosofie a dějiny dogmatu ve Walberbergu. Poté pracoval až do roku 1976 v Historickém ústavu řádu u sv. Sabiny v Římě, kde se věnoval bádání v řádových dějinách, zvláště se zabýval životem sv. Dominika. Od roku 1976 do roku 1986 byl spirituálem sester dominikánek z Betanie ve St. Niklausen ve Švýcarsku, 1986-1990 byl převorem v dominikánském klášteře v Lucernu. Od roku 1990 až do své smrti duchovně pečoval o sestry dominikánky v Rickenbachu. Zemřel na infarkt 5. prosince 2003 v oblastní nemocnici v Sursee. Pohřeb se konal 10. prosince 2003 ve farním kostele v Rickenbachu. Ať odpočívá v pokoji.

11. prosince 1953

zemřel tragicky bratr klerik **Leo Janovský**. V roce 1950 byl spolu s ostatními kleriky olomouckého konventu internován v klášteře v Broumově a odsud krátce na to odveden k PTP. Nedaleko Banské Bystrice pak byl přejet nákladním autem. Ať odpočívá v pokoji.

21. prosince 1998

zemřel ve Znojmě **P. Patrik Josef Trnečka**. Narodil se 16. února 1924 v Protivanově. Vstoupil do dominikánského řádu v Olomouci, kde složil řádové sliby 3. března 1946. Na kněze byl vysvěcen 4. března 1950 v Olomouci. Krátce na to byl s ostatními řeholníky násilně odvezen do koncentračního kláštera v Broumově. Od září 1950 do konce roku 1953 byl nasazen v PTP, poté pracoval jako stavební dělník v OSP Blansko, pak jako lesní dělník. V letech 1957-62 pracoval jako zahradník v Broumově a zároveň vypomáhal v duchovní správě sester dominikánek. V roce 1968 nastoupil do duchovní správy ve Znojmě, spolupodílel se na vytváření znojemské komunity a od 1. května 1974 působil jako duchovní správce v Želetavě. V roce 1990, po znovuzískané svobodě, přišel do komunity v Uherském Brodě. Poslední léta svého života působil pro svou nemoc v klášteře Milosrdných sester sv. Kříže v Kroměříži. Od sester v Kroměříži občas jezdil navštěvovat své známé ve Znojmě. Při jedné z návštěv dostal mozkovou mrtvici a zůstal u nich v ošetřování. Když se stav nemoci zhoršil, byl převezen do nemocnice ve Znojmě, kde také zemřel. Pohřben je ve Znojmě. Ať odpočívá v pokoji.

24. prosince 1948

zemřel ve Znojmě **P. Alois Josef Capoušek**. Narodil se 1. června 1883 v Kunčích u Chrudimi, sliby složil 14. září 1902 v Olomouci, kde také přijal 5. července 1907 kněžské svěcení. Byl oblíbeným kazatelem a zpovědníkem v Olomouci, Uherském Brodě a Znojmě. Krátkou dobu působil jako duchovní správce sester dominikánek v Podivicích. Pohřben je ve Znojmě. Ať odpočívá v pokoji.

S.O.S Modlitby za naše sestry a bratry v Kongu

Milí bratři a sestry,

všichni jsme svědky obtížné situace v Kongu, kde bylo mnoho osob (mezi nimiž jsou i dominikánští laici) vysídleno ze svých domovů Můžeme si představit všechny další obtíže, které provázejí tuto situaci: žádné vzdělávání, žádné bohoslužby, znásilňování, šíření nemocí atd. atd.

My dominikánští laici z Afriky předkládáme za těchto okolností velmi velmi hlasitou výzvu určenou všem laikům dominikánům napříč kontinenty a celé dominikánské rodině, aby se jako jedna osoba postavili se svými růženci před Nejsvětější svátost a prosili Ježíše a jeho matku Marii, aby podpořili každého z těch, kdo odpovídají za úsilí o trvalý mír v Kongu.

Upřímně Váš

Marcus od Ježíše a Marie

Mezinárodní hnutí dominikánských dobrovolníků DVI – Dominican Volunteers International

„*Nic se nezmění, pokud nebudeme naslouchat hlasu, který nás volá jménem...*“ (Timothy Radcliffe)

V roce 2000 byl zahájen projekt Mezinárodní hnutí dominikánských dobrovolníků, jehož cílem je podpora a koordinace začleňování laiků do kazatelského poslání Řádu. Rádi bychom vám zde postupně přinášeli podrobnější informace o jeho vzniku, cílech, úkolech, kontaktech a také místech, kde všude by dobrovolné pomocníky uvítali. Nejste-li snad mladí, zdraví, bez závazků, v psychické pohodě, španělsky či francouzsky plynně hovořící a schopní pracovat daleko od domova v zemích devastovaných válkou, berte tuto nabídku alespoň jako zajímavou informaci o tom, jakými různorodými způsoby dominikáni ve světě kážou, s jakými se potýkají problémy a v jakých podmínkách musí pracovat. Nejste-li disponováni stát se dominikánským dobrovolníkem, můžete přesto tomuto dílu pomoci svou modlitbou a obětí nebo finanční podporou.

Co je to DVI?

DVI (Dominican Volunteers International) je projekt Dominikánské rodiny, je to sen, který se postupně formuje a předpokládá léta hledání způsobu, jak naplnit naše poslání být kazateli jakožto rodina. Věříme, že Duch Boží nás vede k otevřenosti a společenství a tak nás proměňuje v živá znamení Kristovy církve, která „jde za těmi, jež Bůh volá, i když jsou daleko...“ (Akta 2,39)

DVI bylo založeno bratry dominikány a Mezinárodním hnutím dominikánských sester (Dominican Sisters International – DSI) ve spolupráci s dominikánskými laiky a již existujícími národními dominikánskými dobrovolnickými programy. Oficiálně zahájilo svou činnost v Manile během Světového setkání Dominikánské rodiny v říjnu 2000. V jednotlivých zemích by pak DVI měly reprezentovat národní organizační týmy složené ze zástupců jednotlivých větví Dominikánské rodiny.

Hlavním cílem hnutí je budovat mosty mezi dominikánskými komunitami, které potřebují dobrovolníky, a těmi, které je mohou vyslat. Jakákoli komunita – ať už laická nebo řeholní – patřící do Dominikánské rodiny může být, při

splnění kritérií DVI, komunitou vysílající nebo přijímající. Dobrovolníkem se může stát každý, kdo patří do *Dominikánské rodiny* nebo je v úzkém kontaktu s některými jejími členy, je mu *minimálně 21 let* a cítí se *povolán k této misionářské službě*. Ten, kdo dobrovolníka ve vysílající komunitě doprovází, mu pomáhá v procesu rozlišování a hledání odpovědi na toto povolání.

DVI, Convento Santa Sabina,
Piazza Pietro d' Illiria 1, Aventino, Roma 00153, Italy
www.op.org/volunteers, e-mail: dvi@curia.op.org

V České republice koordinuje spolupráci s DVI Kazatelské středisko České dominikánské provincie. Informace v českém jazyce najdete na webových stránkách misie.op.cz.

ZE SVĚTA

Dalajláma navštívil kolej Blackfriars v Oxfordu

Anglie – Dominikánský klášter a zároveň univerzitní kolej Blackfriars v Oxfordu počila svou návštěvou Jeho Výsost Tenzin Gyatso, 14. dalajláma, aby se zde zúčastnil zvláštního kolokvia o kontemplativní modlitbě, které se odehrálo ve čtvrtek 29. května 2008. Poté, co navštívil modlitbu uprostřed dne zpívanou dominikány, se dalajláma připojil k osmdesátce pozvaných hostů, s nimiž pak vyslechl první z příspěvků; pojednával o kontemplaci v dominikánské a karmelitánské tradici.

Fr. Paul Murray OP, profesor spirituální teologie na Papežské univerzitě sv. Tomáše, Angelicu v Římě a autor knihy *Nové víno dominikánské spirituality*, se zabýval místem objektivní pravdy v modlitbě, ale rovněž darem radosti v modlitbě. Vyšel od porýnských dominikánů, Mistra Eckharta a Jana Taulera, zvláště z jeho z představy Boha, který nás náruživě hledá jako ztracený peníz: „Hned jak vejdemo do svého domu, abychom tu hledali Boha, tak Bůh začne na oplátku hledat nás a dům je rázem vzhůru nohama.“

Fr. Eugene McCaffrey OCD (převor Karmelitánského centra pro duchovní cvičení Tabor, Tabor Carmelite Retreat Center, v Prestonu a autor knihy *Patterns of Prayer – Vzory modlitby*) se věnoval zkoumání temné noci Jana od Kříže, v níž se musíme ve světle Boží lásky vzdát svých iluzí. „Musíme

opustit způsob, jak věci obvykle vidíme a děláme, a vstoupit na neznámé území; někdy to znamená projít i temnotou, aby nás přivedla k životu.“ Moderní společnost se duchovně dostala do „slepé uličky“, ze které ji může vyvést jen kontemplace. Musíme si tedy vybrat mezi „mystikou a beznadějí“. Dalajláma naopak hovořil o tom, jak si váží křesťanů, kteří se věnují kontemplaci, o svých setkáních s Thomasem Mertonem a o své touze po mírovém soužití různých náboženských tradic, neboť sdílejí obecné hodnoty. Připomněl papeže Benedikta XVI. coby obránce víry a rozumu; vidí zde podobnost s buddhismem. Dalajláma prohlásil, že pro buddhistickou tradici je ústředním pojmem soucit a meditace je nezbytnou přípravou k tomu, abychom mohli soucitně jednat.

Richard Finn OP, jakožto regent koleje Blackfriars, účastníkům připomněl, že II. vatikánský koncil vybízí v deklaraci *Nostra aetate* křesťany k dialogu se stoupenci jiných náboženství, který by měli vést s „rozvážností a láskou“. Dominikáni toto kolokvium chápou jako příspěvek k rozvoji tohoto nezbytného dialogu.

Poznámky: Dominikáni v Oxfordu působí v klášteře svatého Ducha, který je hlavním střediskem pro formaci anglických dominikánů a rovněž připravuje ke svěcení studenty z jiných řeholních komunit a institutů. Převorem je Simon Gaine OP. Blackfriars Hall je stálou kolejí oxfordské univerzity. Kolej je vlastněna a provozována anglickou provincií dominikánského řádu. Představeným koleje je její regent Richard Finn OP.

Mezinárodní setkání věnované fra las Casasovi

Kuba – Od 7. dubna 2008 se v dominikánském klášteře San Juan de Letrán v Havaně konalo mezinárodní setkání o Fra Bartolomeovi de las Casas, jehož se zúčastnili významní kubánští i zahraniční historici a autoři, kteří se zabývají životem a dílem tohoto španělského dominikána. Ten je od 16. století znám svými snahami o obranu původních obyvatel Ameriky, odporem vůči otroctví a polemikami, které vzbudil u španělského dvora.

Slavnostního zahájení konference se zúčastnilo asi 200 osob včetně kardinála Jaime Ortegy, havanského arcibiskupa, apoštolského nuncia na Kubě Mons. Luigiho Bonaziho a dalších kněží, řeholníků a řeholnic, laiků, studentů a historiků. Přítomen byl rovněž španělský velvyslanec na Kubě, kubánští historici a odborníci z oblasti filmu a rovněž zástupci odboru církve kubánské komunistické strany.

Fra Manuel Una OP, ředitel síně Fra Bartolomea de las Casas, kde setkání probíhalo, přivítal účastníky a hosty a řekl, že cílem setkání věnovaného tomuto španělskému dominikánovi je prostudovat do hloubky jeho ducha, který stále žije. Dodal, že las Casase cituje kdekdo, ale čte jen málokdo, což je důvod, proč potřebujeme „lépe poznat jeho dílo z mezioborového hlediska“. Také dodal: „To, že se zde dnes sešli myslitelé z různých zemí a různého ideologického zázemí, kteří se budou zamýšlet nad životem a dílem tohoto všestranného dominikána, jenž se věnoval jak otázkám veřejné morálky, historické odpovědnosti, spravedlnosti, tak i lidské důstojnosti, nám dává jistotu, že význam jeho slov a skutků se s uplynulým časem nezmenšil, ale spíše jim dodal na aktuálnosti.“

Právě na Kubě v dubnu 1512 přistál *encomendero* Bartolomeo a zde se z něj později, když vstoupil do dominikánského řádu, stal fra Bartolomeo de las Casas, jenž se začal věnovat obraně amerických *Indios*.

Od las Casase k Martímu

Historik Torres Cuevas, který zahájil příspěvkem o fra Bartolomeovi a latinskoamerickém sociálním myšlení, odmítl jako neodůvodněnou myšlenku, že las Casase podporoval africké otroctví. „Pokud se tím zabýváme vážně a zasadíme las Casase na místo, které si v dějinách zaslouží, musíme říci, že to byl jeden z velkých myslitelů, který prosazoval nikoli jen moderní styl uvažování, nýbrž určil i samo jeho pojetí a zásady.“ Podle tohoto profesora Havanské univerzity a ředitele Studijního centra Fernanda Ortize „lidská práva byla podstatou las Casasova myšlení“, a umožnila pozdější „rozvinutí prvního amerického sociálního programu“, jenž měl svůj původ v Americe.

Eduardo Torres Cuevas dále uvedl, že u las Casase nelze oddělit „sociální a duchovní stránku jeho uvažování“. Podle odkazu tohoto dominikána „by nebylo možno rozvinout novou, spravedlivější společnost, pokud by zároveň nebyla kultivována duchovnost jejích členů“. „Výzva“ poznat las Casase lépe vychází právě z těchto dvou zdrojů. Uzavřel tím, že „pokud přijmeme tuto výzvu vážně, pochopíme, že je výzvou i k dalšímu studiu. Las Casas je výchozí bod, ale rovněž je zapotřebí seznámit se s učením P. Josého Augustina Caballera, P. Felixe Varely, José de la Luz y Caballera a José Martího. To je linie kubánského duchovního myšlení.“

Mezinárodní setkání, které skončilo ve čtvrtek 17. dubna, mělo v úterý na programu diskusní fórum na téma Fra Bartolomeo a konkvista, kterému

předsedali historici z Havanské univerzity a z Papežské univerzity v Salamance. Středa byla věnována tématu Dějinná odpovědnost fra Bartolomea, debatu vedli kubánští a španělští historici. Na programu posledního dne byla panelová diskuse na téma Fra Bartolomeo a požadavek lidské důstojnosti. Diskusi vedl havanský vikář, socius magistra řádu Brian Pierce OP a odborníci z madridské univerzity. Závěrečnou řeč přednesl dominikán a brazilský historik fra Carlos Josaphat; tématem příspěvku byl Fra Bartolomeo v jednadvacátém století, aneb stále čekáme na uznání lidské důstojnosti.

Orlando Márquez

(IDI 2008, přeložil Ivan František Bok)

„BYLO TO TAM TAK REALISTICKÉ!“

Nedávno jsem jistého mladého zbožného muže nasměroval na delší návštěvu k cisterciákům. Když se vrátil, byl jsem dychtivý na jeho dojmy. „Tak co?“ – zněla moje první otázka, dost hloupá na to, aby na ni mohl odpovědět cokoliv. Přesto mě odpověď zaskočila: „Bylo to tam všechno tak realistické, že jsem se v tom zpočátku úplně ztrácel, ale jakmile jsem pochopil, byl jsem naprosto uchvácen.“

Realistické? Zrovna v klášteře? V jedné z nejduchovnějších komunit? A jestli realistické, ať už v jakémkoliv smyslu, jak se v tom člověk může ztráct? Že se člověk ztratí v něčem, co je nerealistické, to se chápe mnohem snadněji. A co nakonec pochopil?

Moje otázky nebraly konce. „V čem ses ztrácel? V řádu dne? V modlitbách? Ztrácel ses v klášteře? Nebo v lesích kolem?“ Odpovědi vedly překvapivým směrem: „Jsem zvyklý dělat si čas na Boha, na modlitbu, na mši svatou, hledám čas, prostor, samotu, kde bych mohl být s Bohem. Tady takový vyhrazený čas, prostor ani samota není k nalezení.“ To mi teprve vyrazilo dech! Poslal jsem ho přece k cisterciákům, ne? Nedošlo k nějakému omylu, neskončil na misiích v Kamerunu?

Ukázalo se však, že byl na správném místě. Klíč k pochopení spočíval ve slovíčku „vyhrazený“. Opravdu, žádné „vyhrazené“ místo pro Boha v cisterciáckém životě neexistuje. Cisterciák, benediktin, mnich obecně, nezná

žádné ohrady. Bůh je všechno ve všem. Svět je širošíra Boží zahrada, kterou komunita mnichů obdělává (*labora*) a zve ji ke své jednohlasé, nepřerušované chvále (*ora*). Ten, kdo v první chvíli podle svého starého zvyku hledá v mnišském světě „vyhrazené místo“, musí být zmaten. Všechno je určeno, vše je záležitostí celé komunity, dokonce i osobní modlitba je nesena celou komunitou, vždyť v té době je právě čas osobní modlitby! Denní řád neoponechá žádnou škvíru pro svobodný rozlet ducha, kterou člověk ve světě stále instinktivně hledá. Nemusí nechávat škvíru, dveře jsou dokořán! Ba víc – žádné dveře tu nejsou, ani zeď, v níž by byly zasazeny.

Už se nemusím ptát po smyslu slova „realistický“ v této souvislosti. Samo se mi dere na rty: mnišský *řád* je prostě realistický. Realisticky odráží *řád* světa. Poměr Tvůrce a stvoření. Řád hodin, dní, ročních období a dějin spásy. Řád přírody. Řád krásy. Řád svobodného ducha. Je svázán s hmotnými reáliemi pevnějšími pouty než život kohokoliv ve světě. Hmota, která ho obklopuje, je veskrze duchovní. Duchovní skutečnosti jsou takřka hmotné. Bůh je nanejvýš reálný. Život mnicha je prostě realistický.

Pochopit znamená být uchvácen.

Asi se ptáte, proč se chvála benediktinského mnišského způsobu života objevuje právě v dominikánském věstníku. Obdobná otázka vrtala i v mé hlavě po této rozmluvě: proč mě pořád napadá srovnání s naším řádem? Proč mi téma „duchovního realismu“ nedá spát v souvislosti s dominikánským kázáním? Není snad povolání putujícího kazatele vším jiným než mnišským životem?

Ne tak zcela. Tak jako není reálný rozdíl mezi *realitas* a *veritas* (metafyzické prominou), tak nemůže být zásadní rozdíl mezi benediktinem a dominikánem! Je-li dominikán poslem Pravdy, je zjevovatelem reality. Má-li zjevovat realitu, nemůže o ní jen mluvit, byť sebeučeněji. Matka své dítě neučí poznávat ovoce tak, že mu popisuje jeho tvar, barvu, vůni a chuť. Možná ani nezamýšlí dítě poučit, když mu podává červené voňavé jablko. Chce ho nakrmit, potěšit jeho pusinku a prázdné břicho. Jen mimochodem, skoro šeptem pronese: „to je jablíčko...“ a ukáže na strom, ze kterého ho utrhl. A tohle kázání si bude dítě celý život pamatovat!

Život dominikánské komunity musí být realistický. Krásný. S očima společně upnutýma k jedinému Cíli. S liturgií podobnou té nebeské. Se vztahy

podobnými blaženému společenství. S nohama na zemi, ale na té, která s bratry společně pje chválu svému Tvůrci, a ne po kolena v bahně s nadávkami stejnými jako všichni světští špačci. S duchem v nebi, ale ne v nebi pouze spekulativním, nýbrž takřka hmatatelném. – Až tenhle úkaz vzbudí v očích světa němou otázku: „Co je to?“, pak může teprve dominikán vysvětlovat: „To je Pravda.“

Pro příklad takového pojetí dominikánského života nemusíme chodit daleko – necelých 800 let zpátky...

- bm -

24 TOMISTICKÝCH TEZÍ

18. Z nemateriálnosti nutně plyne rozumovost, a to tak, že stupni vzdálení se od materie odpovídá i stupeň rozumovosti. Přiměřeným objektem rozumu je obecně vzato samotné jsoucno. Ve stavu sjednocení duše a těla jsou však vlastním předmětem lidského rozumu esence věcí abstrahované od materiálních podmínek.

První věta této teze by čtenáře mohla zarazit. Proč by z nemateriálnosti měla plynout rozumovost? Copak si nejde představit nějakou duchovní substanci, která by nemyslela? Tomáš a tomisté jsou přesvědčeni, že to není možné. A dokonce, že je to natolik nemožné, že lze říci, že rozumovost plyne z nemateriálnosti nutně. A protože jsme již z předchozích tezí vybaveni dostatečným pojmovým aparátem, můžeme se pokusit o maličko hlubší argumentaci než obvykle.

Tomáš upozorňuje, že svět není uniformní, ale že je plný různých jsoucen na různých úrovních dokonalosti. Některá jsoucna jsou velmi nedokonalá, jiná jsou dokonalejší a některá jsou velmi dokonalá. Mírou dokonalosti je zde aktuálnost čili skutečnost. Je asi pochopitelné, že to, co je skutečnější, je dokonalejší. Tedy to, co má víc aktu a méně potence, je dokonalejší, než to, co má více potence a méně aktu. Nejdokonalejší je tedy Bůh, který je čirý akt, tedy bytí samo, skutečnost sama. Věci materiální jsou tím více nedokonalé, čím více jsou podrobené materiálním podmínkám, neboť materie je v tomistickém pojetí potenciální princip – možnost být (materiálně) tím či

oním. Aktuálnost je dána formou a bytím. Nejedná se o nějaký angelismus, který by chtěl člověka odpoutávat od hmoty. Pouze se zde upozorňuje, že člověk, jakožto hmotný tvor, je ze své podstaty méně dokonalý než například anděl. Na druhé straně je díky svému rozumovému pozvednutí se nad ryzi materialitu dokonalejší než rostliny nebo živočichové.

Vraťme se ale k otázce nutného plynutí rozumovosti z nemateriality. Zatím jsme u toho, že ve světě je jakási odstupňovanost nedokonalosti a ta je dána mírou aktuálnosti související s mírou odpoutanosti od materie. Rozum, jakožto poznávací schopnost, je mezi poznávacími schopnostmi ta, která na materiálních podmínkách nezávisí, jak jsme viděli v tezi minulé. Smyslové schopnosti potřebují hmotné, tělesné orgány a soustřeďují se na hmotné předměty, kdežto rozum je neorganický a jeho předmětem nejsou hmotné předměty, ale obecné pojmy, které jsou nemateriální.

Máme tedy situaci, kdy jsme v minulé tezi viděli, že rozum je nutně nemateriální, ale proč by to mělo platit i naopak a proč by mělo být nemateriální nutně rozumové? Pokud uvažujeme o tom, že čím dokonalejší jsoucno je, tím více je aktuální, resp. tím více je v aktu, pak musíme hledat nějaký typ aktu, který by nemateriální substance mohla vykonávat. Narozdíl od materiálních substancí jakou jsou kameny, rostliny nebo živočichové nemohou vykonávat akty, jimiž udržují pohromadě tělesnou stavbu, poznávají konkrétní předměty ve svém okolí apod. Jediná činnost, která jim může jako nemateriálním bytostem příslušet, je rozumové poznání. To ovšem není nějaké ochuzení, ale spíše vyvýšení, neboť filosofové odedávna spatřovali v tomto typu činnosti jakousi korunu veškeré činnosti. Proto duchovním bytostem říkali Inteligence, tedy ryzi rozumové substance.

Je zřejmé, že s rozumovým poznáním úzce souvisí i svoboda a tedy i schopnost milovat apod. Není tedy namístě se obávat z nějakého přehnaného intelektualismu. Tomáš rozhodně neodmítá svatost andělů spočívající ve svobodném rozhodnutí se pro Boha, stejně jako na druhé straně připouští existenci padlých andělů, tedy těch, kteří se rozhodli obrátit se proti Bohu. V obou případech však zůstává v platnosti to, že se jedná o ryze rozumové substance, které jsou bytostně na vysokém stupni dokonalosti.

Člověk je na této stupnici někde mezi zvířaty a anděly. Svou rozumovou přirozeností převyšuje své živočišné příbuzné, na druhé straně svou tělesnou

přirozeností spadá pod úroveň svých příbuzných duchovních bytostí. Je živočichem rozumovým a zároveň vtěleným duchem, podle toho, z jaké strany se na něj díváme.

Poslední otázka je předmět, který lidský rozum sleduje, tedy to, na co se zaměřuje. Není to konkrétní hmotné jednotlivé jsoucno, jako je tomu u smyslů, ale je to obecné jsoucno. Při našem každodenním poznání zároveň vnímáme tělem a myslíme rozumem. Nemůžeme tedy v praxi naši psychologické zkušenosti příliš ostře odlišovat okamžiky, kdy pouze vnímáme smysly a pouze myslíme rozumem. Když něco poznáváme, obvykle jde o součinnost celého našeho poznávacího aparátu. A tehdy, když smysly rozeznávají jedinečné smyslově vnímatelné konkrétní a hmotné rysy, rozum zachycuje esenciální, tedy obecné rysy dané věci. Při pohledu na jablko zrak a čich vnímají jedinečné rysy konkrétního jablka, kdežto rozum od těchto detailů abstrahuje (odhlíží) a přichází k obecnému pojmu jablko, bez ohledu na to, zda je velké, malé, žluté, červené, zralé, nezralé, šťavnaté, nahnílé, Idared, Ontario, Golden apod. Prostě si tvoří obecný pojem jablka, popř. jde v abstrakci ještě dál – ovoce, těleso, jsoucno.

Touto součinností smyslů a rozumu je poznamenáno naše každodenní poznání a náš normální život. Samostatné myšlení na úrovni abstrahovaných obecných pojmů je pak doména metafyziky. Otázkou je samozřejmě, jak přesně náš rozum své pojmy z oněch konkrétních vjemů abstrahuje, tedy onen mechanismus získávání nemateriálních pojmů z materiálních vjemů. Tím se bude zabývat teze další.

Tomáš Machula

(Příště: 19. teze: „Poznání získáváme ze smyslově dostupných věcí. Ale protože to, co je takto vnímatelné, není aktuálně uchopitelné rozumem, je třeba uznat, že kromě rozumu myslícímu ve formálním smyslu slova existuje v duši také aktivní schopnost abstrahovat rozumové obrazy z představ.“)

PROVINCIAL DOMINIKÁNŮ

P. Benedikt Mohelník OP
Husova 234/8, 110 00 Praha 1
☎/fax/zázn: 224 219 685
✉ provincial@op.cz

MNIŠKY KAZATELSKÉHO ŘÁDU

S. M. Anežka Suchánková OP
Dolní Česká 1, 669 02 Znojmo
☎ 515 221 161
✉ mnisky@op.cz

S. M. Kateřina Foltová OP
Lysolajské údolí 106/21
165 00 Praha 6, ☎ 220 923 159
✉ monialesop@volny.cz

ROZJÍMAVÉ SESTRY SV. DOMINIKA

S. M. Terezie Eisnerová OP
Nám. bří Jandusů 21
104 00 Praha 10-Uhřetěves
☎ 267 712 611, 267 712 614
✉ sestryop@volny.cz

ČESKÁ KONGREGACE SESTER DOMINIKÁNEK

S. M. Miriam Hřebačková OP
Veveří 27, 602 00 Brno
☎ 541 214 846
www.dominikanky.cz
✉ dominikanky.bm@volny.cz

Konvent sester dominikánek Katolický domov studujících

Černá 14, 110 00 Praha 1
vrátnice KDS: ☎ 224 934 496
ředitelna: ☎ 224 934 856
konvent sester: ☎ 224 934 655
✉ cernaop@volny.cz
✉ kdsop@tiscali.cz

DÍLO BLAŽENÉ ZDISLAVY

s. Marie Terezie Legnerová
Charitní domov
592 54 Moravec

SDRUŽENÍ KNĚŽÍ A JÁHNŮ SV. DOMINIKA

P. Antonín Damián Nohejl
Popelnicová 52
312 06 Plzeň
mob.: 602 327 842
✉ semperfides@seznam.cz

LAICKÁ SDRUŽENÍ SV. DOMINIKA

Dagmar Ester Kopecká
Na Zlíchově 221/8, 152 00
Praha 5; ☎/fax: 251 554 669
✉ ester@op.cz

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

P. Pavel Mayer OP
☎: 585 231 352, ☎ 602 858 800
✉ pavel@op.cz

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA

Husova 8, Praha 1
tel. 224 235 731
✉ knihovna.praha@op.cz

Nakladatelství KRYSTAL OP

Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 237 750
web: krystal.op.cz
✉ krystalop@volny.cz

STUDIO VERITAS

Husova 8, 110 00 Praha 1
✉ veritas@op.cz

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové; ☎ 495 063 625
web: salve.op.cz
✉ dominika@diecezechk.cz

Společnost Tomáše Akvinského (S.I.T.A.)

P. Štěpán Filip OP
web: agora.metaphysica-
skaut.org/sita
✉ SITA-cz@quick.cz

VEČERNÍ EVANGELIZAČNÍ ŠKOLA

P. Jan Rajlich OP
web: misie.op.cz
✉ jan@op.cz

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Radim Ucháč, Hlubočepská
85/64, 152 00 Praha 5
web: www.prolife.cz
✉ info@prolife.cz

HNUTÍ SVĚTLO-ŽIVOT (OÁZY)

P. Jan Rajlich OP
web: oaza.op.cz

SERVO o.p.s.

Daisy Zdislava Waldsteinová
Sněmovní 11, 118 00 Praha 1
☎ 602 367 505

Mons. DOMINIK DUKA OP

Biskupství královéhradecké
Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
☎ 495 063 625 (sekretariát)
fax: 495 512 850
✉ duka@diecezechk.cz

RES CLARITATIS

zpravodajství
Michaela Freiová
redakce@claritatis.cz

DOMINIKÁNI NA INTERNETU

www.op.org – centrální stránka dominikánů ve světě

www.op.cz – hlavní stránka dominikánů v ČR

dominikanky.cz – Kongregace sester dominikánek

rozjímavesestry.op.cz – Rozjímavé sestry sv. Dominika

laici.op.cz – Sdružení laiků sv. Dominika

kds.op.cz – Katolický domov studujících, Praha

krystal.op.cz – Nakladatelství Krystal OP s.r.o.

oliva.op.cz – knihkupectví Oliva v klášteře sv. Jiljí

jilji.op.cz – Klášter dominikánů Praha

plzen.op.cz – Klášter dominikánů Plzeň

olomouc.op.cz – Klášter dominikánů Olomouc

salve.op.cz – Salve. Revue pro teologii a duchovní život

dominik.cz (spravují fr. Jan Rajlich OP a Anežka Dominika Churaňová)

informace: ✉ jachym@op.cz

Dominikánský breviář online
http://breviar-op.cz